

Podstawy Konstrukcji Maszyn

Wykład 4

Połączenia śrubowe

Dr inż. Jacek Czarnigowski

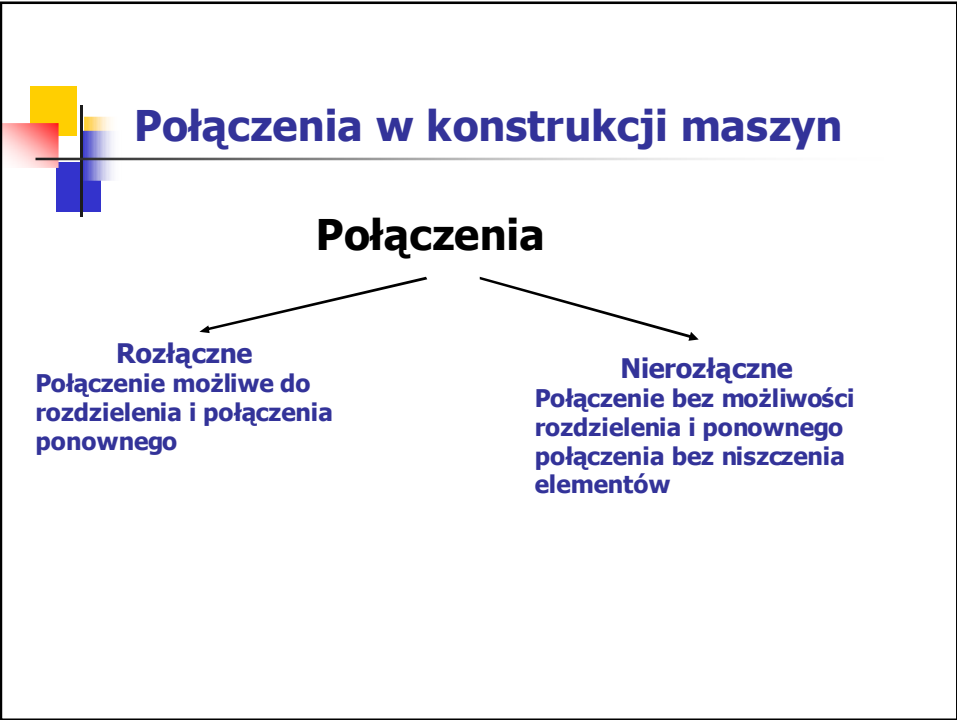
Połączenia w konstrukcji maszyn

Połączenia

Pośrednie
Połączenie z elementem dodatkowym pomiędzy elementami łączonymi

Bezpośrednie
Połączenie bez elementów dodatkowych pomiędzy elementami łączonymi

Połączenia w konstrukcji maszyn

Połączenia

	Rozłączne	Nierozłączne
Pośrednie	Kształtowe: - wpustowe, - klinowe, - kołkowe	Nitowe
Bezpośrednie	Kształtowe: - wielokątne, - wielowypustowe, - śrubowe.	Spawane Zgrzewane Klejone

Połączenie śrubowe

Połączenie bezpośrednie rozłączne kształtowe

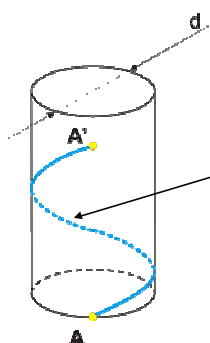
Połączenie realizowane jest przez tarcie powierzchni roboczych gwintu

Powierzchnie robocze = powierzchnie wzajemnego styku „występów” i „bruzd” dwóch nagwintowanych elementów

Gwint w elemencie zewnętrznym MUSI odpowiadać gwintowi w elemencie wewnętrznym

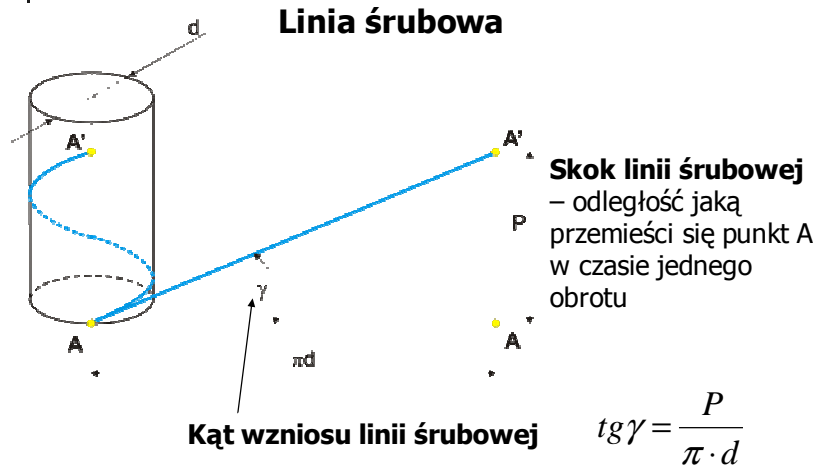
Połączenie śrubowe

Linia śrubowa

Linia śrubowa – tor punktu A wykonującego ruch obrotowy dookoła dowolnej osi oraz ruch postępowy

Połączenie śrubowe

Połączenie śrubowe

Rodzaje gwintów

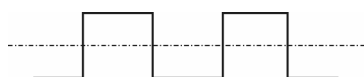
Ze względu na kierunek	Lewoskrętny (gwint lewy)	Prawoskrętny (gwint prawy)
Ze względu na położenie	Zewnętrzny (śruba)	Wewnętrzny (nakrętka)
Ze względu na krotność	Pojedynczy	Wielokrotny

Rodzaje zarysu gwintów

Gwinty prostokątne

$$\alpha_r = \alpha_p = 0^0$$

Cechy:

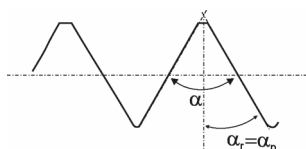
- Duża sprawność
- mała wytrzymałość

Gwint nieznormalizowane – wycofane z użytku

Rodzaje zarysu gwintów

Gwinty trójkątne

$$\alpha_r = \alpha_p = 30^0$$

Cechy:

- Duża wytrzymałość
- Odporne na luzowanie

Gwint metryczny:

Gwint calowy:

Gwint rurowy:

Nominalne: M30
M30LH

3/4"

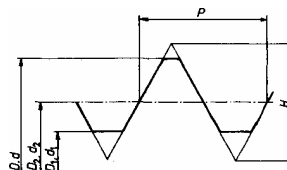
R3"

Drobnozwojny lub grubozwojny: M30x2

Rodzaje zarysu gwintów

PN-ISO 724 - 1995 GWINTY METRYCZNE ISO OGÓLNEGO PRZEZNACZENIA WYMIARY NOMINALNE

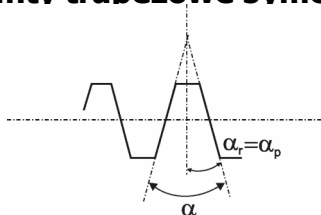
- D średnica zewnętrzna nominalna gwintu wewnętrznego
(średnica znamionowa)
 d średnica zewnętrzna nominalna gwintu zewnętrznego
(średnica znamionowa)
 D_2 średnica podziałowa nominalna gwintu wewnętrznego
 d_2 średnica podziałowa nominalna gwintu zewnętrznego
 D_1 średnica wewnętrzna nominalna gwintu wewnętrznego
 d_1 średnica wewnętrzna nominalna gwintu zewnętrznego
 H wysokość trójkąta podstawowego
 P podziałka

Rodzaje zarysu gwintów

Gwinty trapezowe symetryczne

$$\alpha_r = \alpha_p = 15^\circ$$

Gwint metryczny trapezowy:

**Tr48x6
Tr48x6LH**

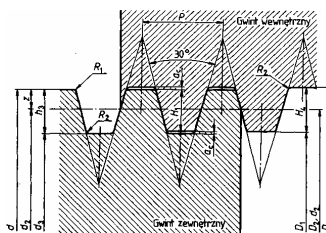
Cechy:

- Bardzo duża wytrzymałość
- stosowane przy maszynach o małych prędkościach obrotowych

Rodzaje zarysu gwintów

PN-ISO 2904+A - 1996 GWINTY TRAPEZOWE METRYCZNE ISO. WYMIARY NOMINALNE

a_e - luz wierzchołkowy
 D_i - średnica zewnętrzna gwintów wewnętrznych
 D_2 - średnica podziałowa gwintów wewnętrznych
 D_1 - średnica wewnętrzna gwintów wewnętrznych
 d - średnica zewnętrzna gwintów zewnętrznych:
średnica znamionowa
 d_2 - średnica podziałowa gwintów zewnętrznych
 d_1 - średnica wewnętrzna gwintów zewnętrznych
 H_t - głębokość skręcenia
 H_i - wysokość zarysu gwintów wewnętrznych
 h_s - wysokość zarysu gwintów zewnętrznych
 P - podziałka

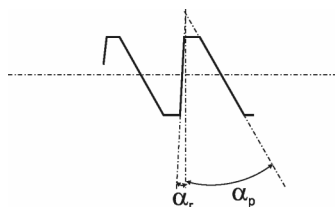

Rodzaje zarysu gwintów

Gwinty trapezowe niesymetryczne

$$\alpha_r = 3^\circ$$

$$\alpha_p = 15^\circ$$

S48x6
S48x6LH

Cechy:

- Bardzo duża wytrzymałość
- pracuje w jedną stronę
- stosowane przy maszynach o małych prędkościach obrotowych

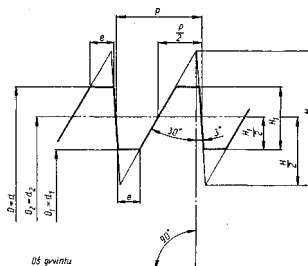

Rodzaje zarysu gwintów

PN-88 / M-02019
GWINTY TRAPEZOWE NIESYMETRYCZNE WYMIARY NOMINALNE

Przykład oznaczenia wielkości gwintu trapezowego niesymetrycznego o średnicy znamionowej $d = 80$ mm i podziałce $P = 10$ mm

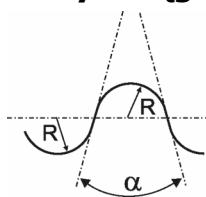
- a) jednokrotnego prawego $S80 \times 10$
b) dwukrotnego o skoku $P' = 20$ lewego:
 $S80 \times 20 (P10) LH$

Rodzaje zarysu gwintów

Gwinty okrągłe

$$\alpha_r = \alpha_p = 30^\circ$$

Cechy:

- Duża wytrzymałość na obciążenia zmienne
- stosowane przy połączeniach często rozłączanych

Gwint okrągły podstawowy:

Rd60x1/6"

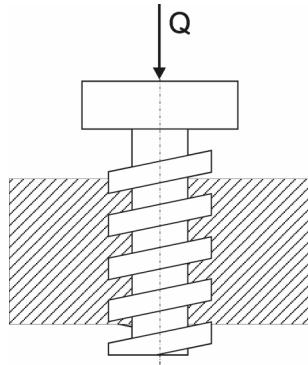
Gwint Edisona:

E27

Gwint Edisona metryczny:

Em16

Rozkład sił w połączeniu gwintowym

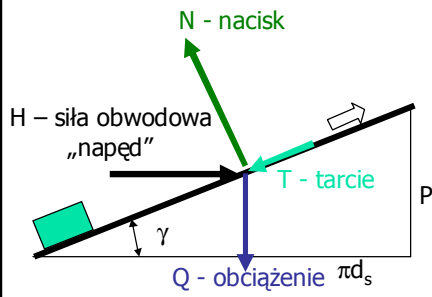

Możemy to rozpatrzyć jako przesuw ciężaru po ślimaku - pochylni

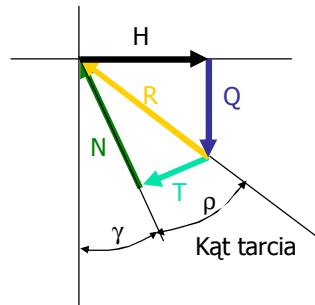
- Uproszczenia:
- Obciążenie jest rozłożone równomiernie na całą powierzchnię
  - gwint jest prostokątny,
  - obciążenie może być zastąpione jednym ciężarem poruszającym się po średniej średnicy gwintu

Rozkład sił w połączeniu gwintowym

„Podnoszenie ciężaru Q”

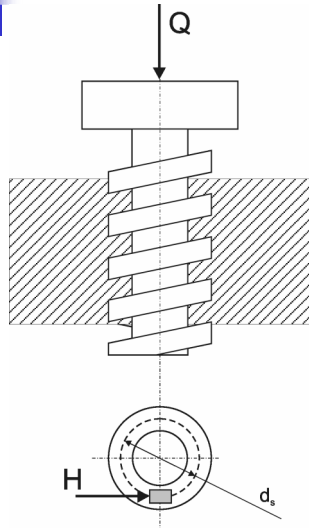

$$T = N \cdot \mu = N \cdot \operatorname{tg} \rho$$

$$H = Q \cdot \operatorname{tg}(\gamma + \rho)$$

Rozkład sił w połączeniu gwintowym

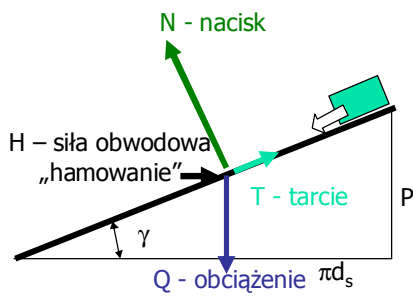
„Podnoszenie ciężaru Q”

$$H = Q \cdot \operatorname{tg}(\gamma + \rho)$$

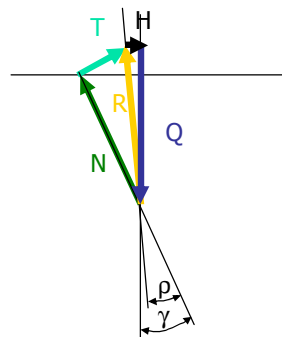
$$M_s = 0,5 \cdot d_s \cdot Q \cdot \operatorname{tg}(\gamma + \rho)$$

Rozkład sił w połączeniu gwintowym

„Opuszczanie ciężaru Q”

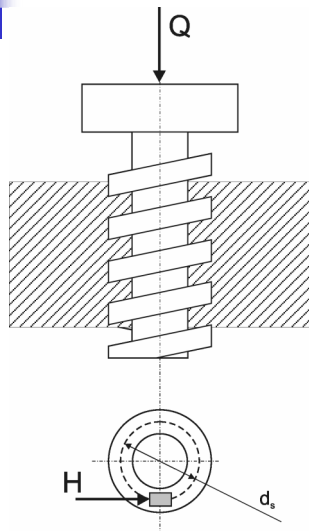

$$T = N \cdot \mu = N \cdot \operatorname{tg} \rho$$

$$H = Q \cdot \operatorname{tg}(\gamma - \rho)$$

Rozkład sił w połączeniu gwintowym

„Opuszczanie ciężaru Q”

$$H = Q \cdot \operatorname{tg}(\gamma - \rho)$$

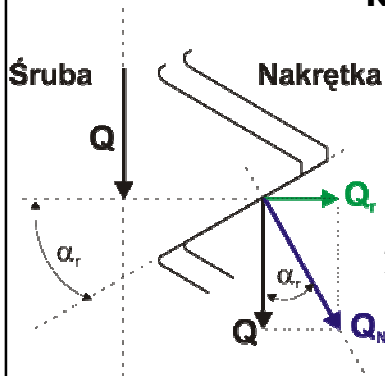
Jest to siła jaką trzeba przyłożyć aby przeciwdziałać przyspieszaniu ciężaru

Zatem aby utrzymać ciężar (lub opuszczać go jednostajnie) trzeba przyłożyć moment przeciwny

$$M_s = 0,5 \cdot d_s \cdot Q \cdot \operatorname{tg}(\gamma - \rho)$$

Rozkład sił w połączeniu gwintowym

Rozkład sił przy zarysie dowolnym

$$Q_N = \frac{Q}{\cos \alpha_r}$$

$$T = Q_N \cdot \mu = \frac{Q \cdot \mu}{\cos \alpha_r} = Q \cdot \mu' = Q \cdot \operatorname{tg} \rho'$$

ρ' - Pozorny kąt tarcia

$$M_s = 0,5 \cdot d_s \cdot Q \cdot \operatorname{tg}(\gamma \pm \rho')$$

Rozkład sił w połączeniu gwintowym

Moment oporów na gwincie

$$M_s = 0,5 \cdot d_s \cdot Q \cdot \operatorname{tg}(\gamma \pm \rho')$$

Zależy od kierunku pracy

Samohamowność gwintu

„Opuszczanie ciężaru Q”

$$M_s = 0,5 \cdot d_s \cdot Q \cdot \operatorname{tg}(\gamma - \rho')$$

Moment jaki trzeba przyłożyć aby układ był w równowadze

Jeżeli: $\gamma - \rho' = 0$ $M_s = 0$

Jeżeli: $\gamma - \rho' < 0$ $M_s < 0$

Siła tarcia jest na tyle duża, że samoczynnie przeciwstawia się zsuwaniu się ciężarku. Zatem aby ruszyć ciężar trzeba dodatkowo przyłożyć siłę (moment)

Samohamowność gwintu

Warunek samohamowności

$$\gamma < \rho'$$

Sprawność gwintu

Zamiana ruchu obrotowego na postępowy

Praca włożona

1 obrót

$$L_w = 2 \cdot \pi \cdot M_s$$

Praca uzyskana

Przesunięcie o skok

$$L_u = P \cdot Q$$

$$\eta = \frac{L_u}{L_w}$$

Sprawność gwintu

Zamiana ruchu obrotowego na postępowy

$$\eta = \frac{L_u}{L_w} = \frac{Q \cdot P}{2 \cdot \pi \cdot M_s}$$

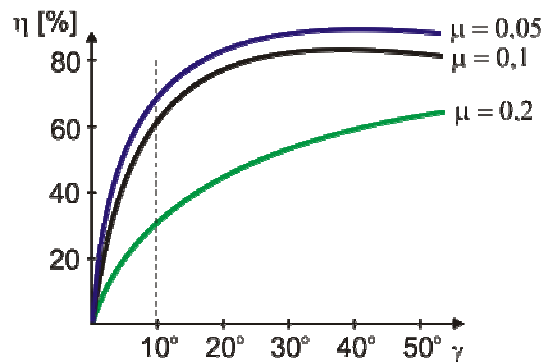
$$\eta = \frac{Q \cdot \pi \cdot d_s \cdot \operatorname{tg} \gamma}{2 \cdot \pi \cdot 0,5 \cdot d_s \cdot Q \cdot \operatorname{tg}(\gamma + \rho')}$$

$$\eta = \frac{\operatorname{tg} \gamma}{\operatorname{tg}(\gamma + \rho')}$$

Sprawność gwintu

Zamiana ruchu obrotowego na postępowy

$$\eta = \frac{\operatorname{tg} \gamma}{\operatorname{tg}(\gamma + \rho')}$$

Sprawność gwintu

Zamiana ruchu postępowego na obrotowy

Praca włożona

Praca uzyskana

Przesunięcie o skok

1 obrót

$$L_w = P \cdot Q$$

$$L_u = 2 \cdot \pi \cdot M_s$$

$$\eta = \frac{L_u}{L_w}$$

Sprawność gwintu

Zamiana ruchu postępowego na obrotowy

$$\eta = \frac{L_u}{L_w} = \frac{2 \cdot \pi \cdot M_s}{Q \cdot P}$$

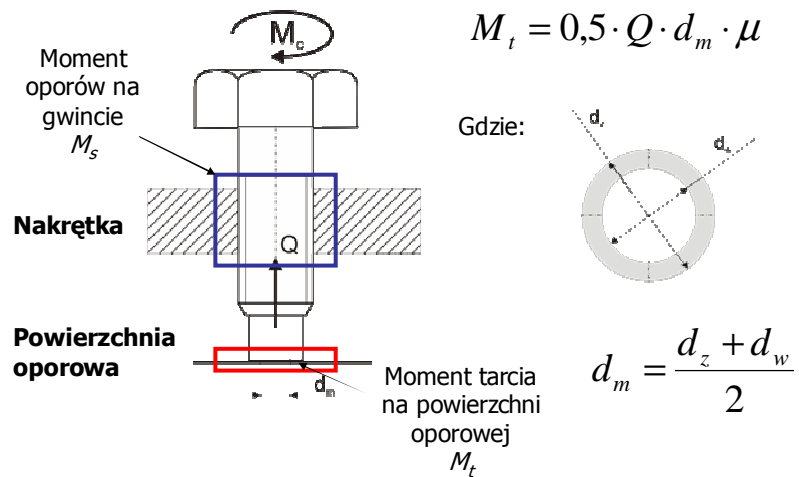
$$\eta = \frac{2 \cdot \pi \cdot 0,5 \cdot d_s \cdot Q \cdot \operatorname{tg}(\gamma - \rho')}{Q \cdot \pi \cdot d_s \cdot \operatorname{tg} \gamma}$$

$$\eta = \frac{\operatorname{tg}(\gamma - \rho')}{\operatorname{tg} \gamma}$$

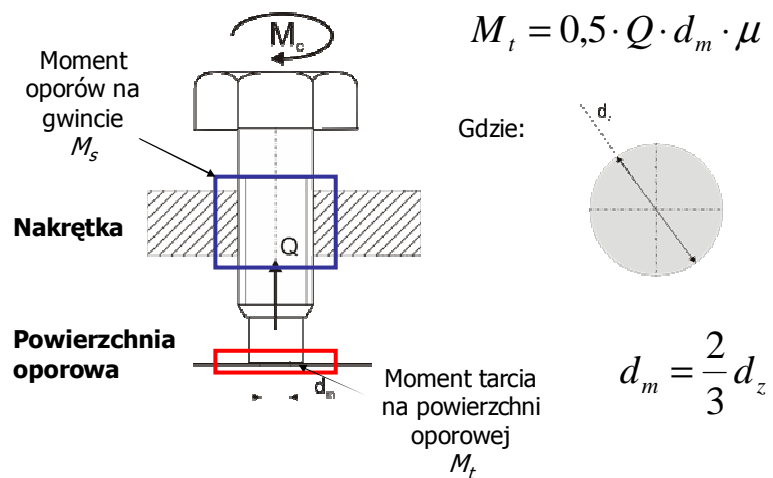
UWAGA! ruch możliwy tylko dla gwintu niesamohamownego

Moment tarcia na powierzchni oporowej

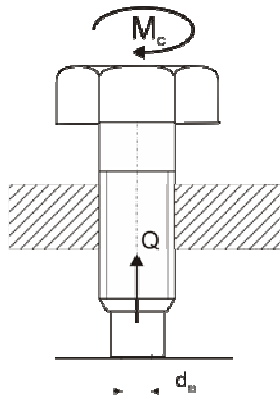

Moment tarcia na powierzchni oporowej

Moment całkowity

Łączny moment konieczny do napędu układu

$$M_c = M_s + M_t$$

Przypadki obciążenia połączeń śrubowych

1 przypadek

Złącze samohamowne **najpierw** skręcone a **następnie** obciążone siłą osiową

Przykłady:

- hak,
- śruba oczkowa do podnoszenia,
- ...

Przypadki obciążenia połączeń śrubowych

---

2 przypadek

Złącze **skręcane** pod obciążeniem osiowym

Przykłady:

- podnośnik śrubowy,
- prasa,
- imadło,
- ....

Przypadki obciążenia połączeń śrubowych

---

3 przypadek

Złącze samohamowne **najpierw napięte** siłą napięcia wstępnego (wstępnie skręcane) a **następnie obciążone** siłą roboczą osiową

Przykłady:

- śruby pokryw zbiorników ciśnienia,
- szpilki głowic silnika,
- śruby kołnierzy przewodów rurowych

Przypadki obciążenia połączeń śrubowych

4 przypadek

Złącze śrubowe obciążone **siłą prostopadłą** do osi

Przykłady:

- połączenie blach,
- połączenia kołnierzy sprzęgieł,
- ...

1 przypadek obciążenia śrub

Złącze samohamowne **najpierw** skrecone a **następnie** obciążone siłą osiową

Śruba jest **tylko** rozciągana lub ściskana

$$\sigma_r = \frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot d_3^2} \leq w \cdot k_r \quad (k_{rj})$$

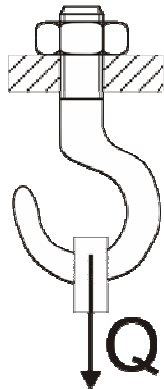
$$\sigma_c = \frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot d_3^2} \leq w \cdot k_c \quad (k_{cj})$$

$w = 1$ - śruby starannie wykonane
 $w = 0,75$ - śruby normalnie wykonane
 $w = 0,5$ - śruby zgrubnie wykonane

Średnica rdzenia śruby!!!!

Przykład 4.01 1 przypadek obciążenia śrub

Sprawdzić, czy hak z gwintem M12 przeniesie obciążenie $Q = 7$ kN.
Hak wykonany jest ze stali E295 ($k_r = 140$ MPa).

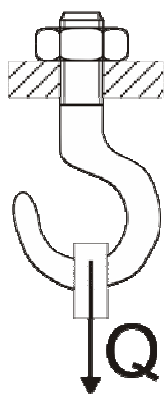
Śruba jest **tylko rozciągana**

Gwint M12:
 $d = 12$ mm
 $d_3 = 10,106$ mm
 $P = 1,75$ mm

$$\sigma_r = \frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot d_3^2} \leq w \cdot k_r$$

Przykład 4.01 1 przypadek obciążenia śrub

Stal E295 ($k_r = 140$ MPa).

Gwint M12:
 $d = 12$ mm
 $d_3 = 10,106$ mm
 $P = 1,75$ mm

$$\sigma_r = \frac{4 \cdot 7000}{\pi \cdot 10,106^2} = 87,31 \text{ MPa}$$

$$\sigma_r = 87,31 \text{ MPa} \leq 0,75 \cdot 140 = 105 \text{ MPa}$$

Konstrukcja poprawna

2 przypadek obciążenia śrub

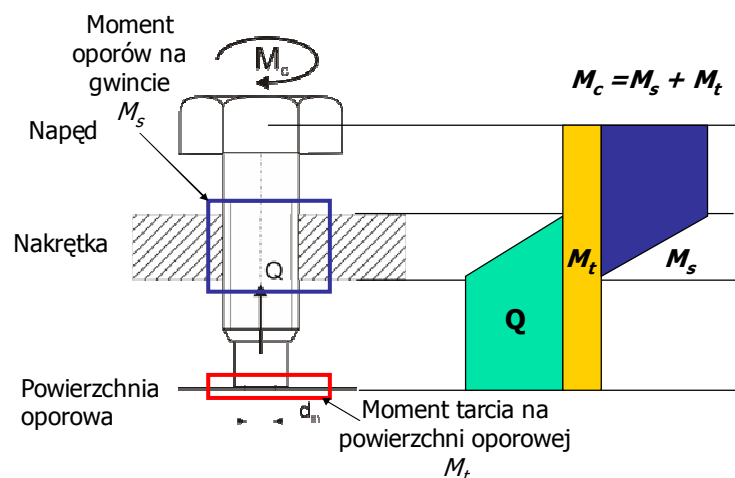
Złącze **skręcane** pod obciążeniem osiowym

Złącze jest zatem jednocześnie **skręcane** jak i **rozciągane (ściskane)**

Występuje zatem złożony stan naprężeń (naprężenia normalne – rozciąganie/ściskanie i styczne – skręcanie)

2 przypadek obciążenia śrub

Jednoczesne **skręcane** i **rozciągane (ściskane)**

2 przypadek obciążenia śrub

Zatem naprężenia:

Rozciągające lub ściskające:

$$\sigma_r = \frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot d_3^2} \qquad \sigma_c = \frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot d_3^2}$$

d_3 – średnica rdzenia śruby!!!!

2 przypadek obciążenia śrub

Zatem naprężenia:

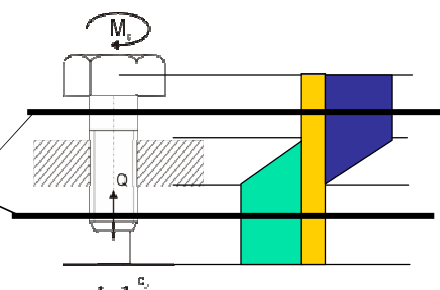
oraz skręcające:

Zależy od konstrukcji

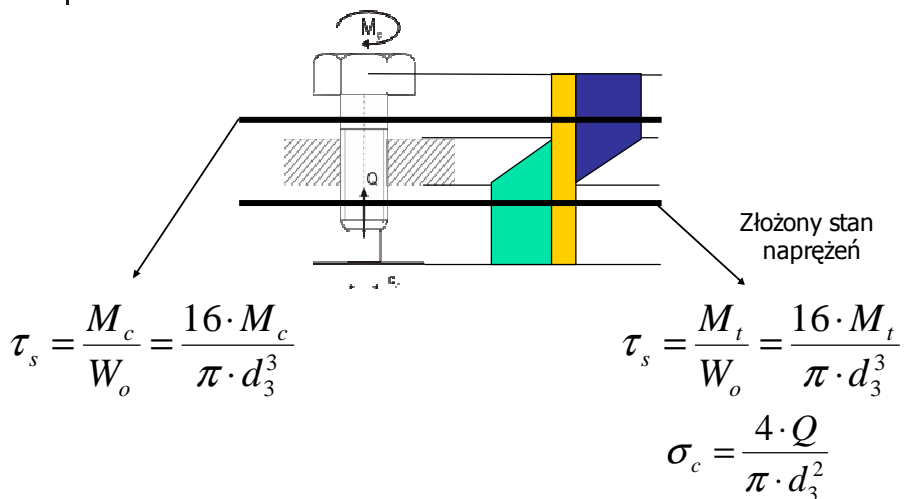
$$\tau_s = \frac{M_s}{W_o} = \frac{16 \cdot M_s}{\pi \cdot d_3^3}$$

$$\tau_s = \frac{M_t}{W_o} = \frac{16 \cdot M_t}{\pi \cdot d_3^3}$$

$$\tau_s = \frac{M_c}{W_o} = \frac{16 \cdot M_c}{\pi \cdot d_3^3}$$

2 przypadek obciążenia śrub

2 przypadek obciążenia śrub

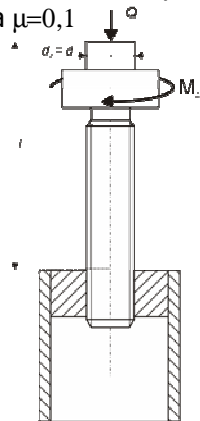
**Naprężenia wypadkowe
Hipoteza Hubera:**

$$\sigma_z = \sqrt{\sigma_r^2 + 3 \cdot \tau_s^2} \leq k_c$$

Przykład 4.02 2 przypadek obciążenia śrub

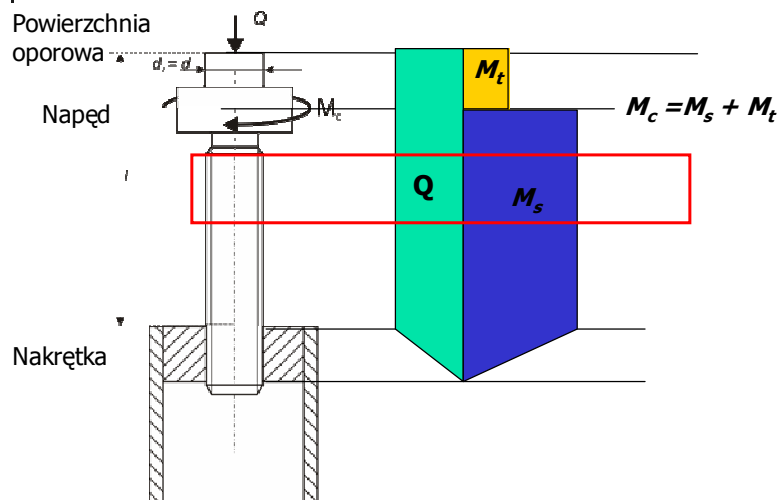
Sprawdzić, czy podnośnik śrubowy z gwintem M12 przeniesie obciążenie $Q = 7 \text{ kN}$. Śruba wykonana jest ze stali E295 ($k_c = 140 \text{ MPa}$). Współczynnik tarcia $\mu = 0,1$

Gwint M12:
 $d = 12 \text{ mm}$
 $d_3 = 10,106 \text{ mm}$
 $D_1 = 10,20 \text{ mm}$
 $P = 1,75 \text{ mm}$

Przykład 4.02 2 przypadek obciążenia śrub

1. Określamy obciążenia działające na śrubę

Przykład 4.02 2 przypadek obciążenia śrub

1. Określamy obciążenia działające na śrubę

Zatem wniosek:

- Ściskanie siłą Q
- Skręcanie momentem M_s

Przykład 4.02 2 przypadek obciążenia śrub

2. Obliczenie obciążeń:

Ściskanie:

$$\sigma_c = \frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot d_3^2}$$

$$\sigma_c = \frac{4 \cdot 7000}{\pi \cdot 10,106^2} = 87,27 \text{ MPa}$$

Przykład 4.02 2 przypadek obciążenia śrub

2. Obliczenie obciążeń:

Skrećanie:

$$\tau_s = \frac{M_s}{W_o} = \frac{16 \cdot M_s}{\pi \cdot d_3^3}$$

Moment oporów na gwincie:

$$M_s = 0,5 \cdot d_s \cdot Q \cdot \operatorname{tg}(\gamma + \rho')$$

$$d_s = \frac{d + D_1}{2} \quad d_s = \frac{12 + 10,2}{2} = 11,1 \text{ mm}$$

Przykład 4.02 2 przypadek obciążenia śrub

2. Obliczenie obciążeń:

Kąt wzniosu linii śrubowej

$$\operatorname{tg} \gamma = \frac{P}{\pi \cdot d_s} \quad \operatorname{tg} \gamma = \frac{1,75}{\pi \cdot 11,1} = 0,05018 \quad \gamma = 2^\circ 52'$$

Pozorny kąt tarcia

$$\operatorname{tg} \rho' = \frac{\mu}{\cos \alpha_r} \quad \text{Kąt roboczy gwintu} \quad \alpha_r = 30^\circ \quad \operatorname{tg} \rho' = \frac{0,1}{\cos 30} = 0,11547$$
$$\rho' = 6^\circ 35'$$

Przykład 4.02 2 przypadek obciążenia śrub

2. Obliczenie obciążeń:

Kąt wzniosu linii śrubowej

$$\gamma = 2^{\circ}52'$$

Pozorny kąt tarcia

$$\rho' = 6^{\circ}35'$$

<

Gwint samohamowny

Zatem moment oporów na gwincie:

$$M_s = 0,5 \cdot d_s \cdot Q \cdot \operatorname{tg}(\gamma + \rho')$$

$$M_s = 0,5 \cdot 11,1 \cdot 7000 \cdot \operatorname{tg}(2^{\circ}52' + 6^{\circ}35')$$

$$M_s = 6466,4 \text{ Nmm}$$

Przykład 4.02 2 przypadek obciążenia śrub

2. Obliczenie obciążeń:

Skręcanie:

$$M_s = 6466,4 \text{ Nmm}$$

$$\tau_s = \frac{M_s}{W_o} = \frac{16 \cdot M_s}{\pi \cdot d_3^3}$$

$$\tau_s = \frac{16 \cdot 6466,4}{\pi \cdot 10,106^3} = 31,91 \text{ MPa}$$

Przykład 4.02 2 przypadek obciążenia śrub

3. Naprężenia zastępcze:

Skęcanie:

$$\tau_s = \frac{16 \cdot 6466,4}{\pi \cdot 10,106^3} = 31,91 \text{ MPa}$$

Ściskanie:

$$\sigma_c = \frac{4 \cdot 7000}{\pi \cdot 10,106^2} = 87,27 \text{ MPa}$$

Wypadkowe:

$$\sigma_z = \sqrt{\sigma_c^2 + 3\tau_s^2} = \sqrt{87,27^2 + 3 \cdot 31,91^2} = 103,30 \text{ MPa}$$

Przykład 4.02 2 przypadek obciążenia śrub

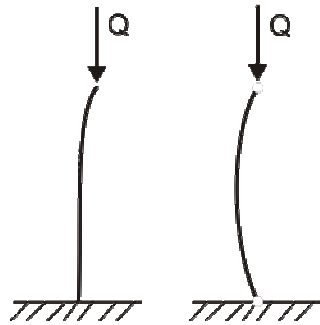
4. Sprawdzenie konstrukcji:

$$\sigma_z = 103,30 \text{ MPa} < k_c = 140 \text{ MPa}$$

Konstrukcja poprawna

2 przypadek obciążenia śrub - wyboczenie

Wyboczenie

Długie pręty (śruba) poddane ścisnaniu narażone są **wyboczenie** – wygięcie się elementu pod wpływem utraty stateczności

2 przypadek obciążenia śrub - wyboczenie

Warunek stateczności

$$\sigma_c \leq k_w$$

Naprężenia ściskające

Naprężenie dopuszczalne na
wyboczenie

$$\sigma_c = \frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot d_3^2} \leq k_w = \frac{R_w}{x_w}$$

2 przypadek obciążenia śrub - wyboczenie

Warunek stateczności

$$\sigma_c = \frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot d_3^2} \leq k_w = \frac{R_w}{x_w}$$

Doraźna wytrzymałość na wyboczenie

Współczynnik bezpieczeństwa na wyboczenie

2 przypadek obciążenia śrub - wyboczenie

Rodzaje

Sprężyste

Pręt pod obciążeniem odchyła się od położenia a po zmniejszeniu obciążenia **wraca do pierwotnego położenia**

Trwałe

Pręt pod obciążeniem odchyła się od położenia a po zmniejszeniu obciążenia **nie wraca do pierwotnego położenia**

O rodzaju decyduje **smukłość**

2 przypadek obciążenia śrub - wyboczenie

Smukłość

$$\lambda = \frac{l_s}{i_x}$$

Długość wyboczeniowa

Promień bezwładności:

$$i_x = \sqrt{\frac{I_x}{F}}$$

Moment bezwładności

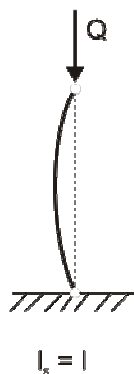
Pole powierzchni

Dla prętów pełnych: $i_x = \frac{d}{4}$

2 przypadek obciążenia śrub - wyboczenie

Długość wyboczeniowa

Długość pełnego łuku wygiętego pręta

2 przypadek obciążenia śrub - wyboczenie

Rodzaje wyboczenia

Sprężyste

$$\lambda > \lambda_{kr}$$

$\lambda_{kr} = 120$	Stal węglowa bardzo miękka
$\lambda_{kr} = 105$	Stal węglowa miękka
$\lambda_{kr} = 90$	Stal węglowa twarda
$\lambda_{kr} = 86$	Stal stopowa

Trwałe

$$\lambda \leq \lambda_{kr}$$

2 przypadek obciążenia śrub - wyboczenie

$$\sigma_c = \frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot d_3^2} \leq k_w = \frac{R_w}{x_w}$$

Sprężyste

$$R_w = \frac{\pi^2 \cdot E}{\lambda^2}$$

Wzór Eulera

Trwałe

$$R_w = R_0 - R_1 \cdot \lambda$$

Wzór Tetmajera

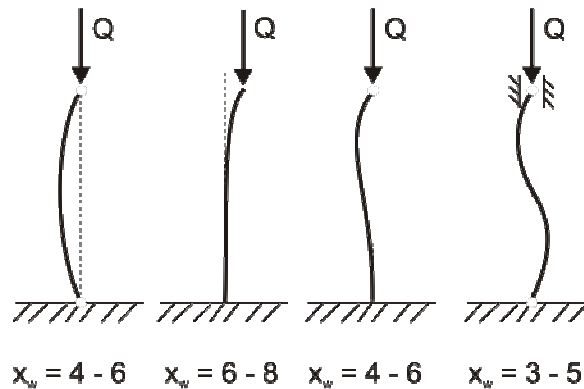
Typowe wartości na
stali węglowych

$$R_0 = 335 \text{ MPa}$$

$$R_1 = 0,62 \text{ MPa}$$

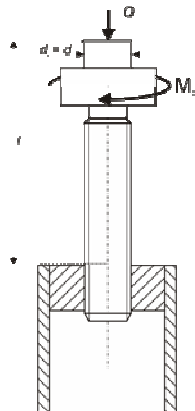
2 przypadek obciążenia śrub - wyboczenie

Współczynnik bezpieczeństwa na wyboczenie

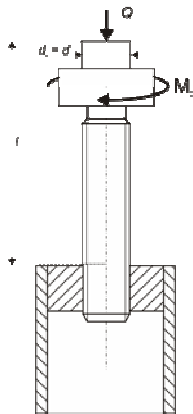
Przykład 4.03 Wyboczenie śruby

Sprawdzić, czy podnośnik śrubowy z gwintem M12 przeniesie obciążenie $Q = 7$ kN. Śruba wykonana jest ze stali E295. Wysokość śruby wynosi $l = 150$ mm

Gwint M12:
 $d = 12$ mm
 $d_3 = 10,106$ mm
 $D_1 = 10,20$ mm
 $P = 1,75$ mm

Przykład 4.03 Wyboczenie śruby

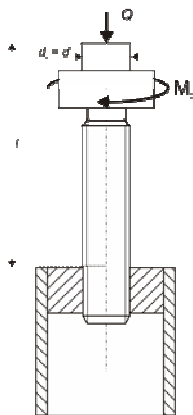

1. Określamy długość wyboczeniową:

$$l_s = 2 \cdot l = 2 \cdot 150 = 300 \text{ mm}$$

Przykład 4.03 Wyboczenie śruby

2. Określamy smukłość śruby:

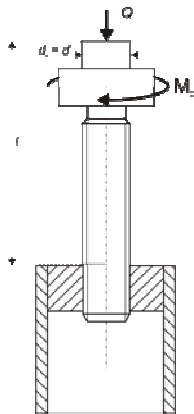
$$\lambda = \frac{l_s}{i_x} = \frac{4 \cdot l_s}{d_3}$$

$$\lambda = \frac{4 \cdot 300}{10,106} = 118,7 > \lambda_{kr} = 105$$

Stal węglowa miękka

Zatem wyboczenie sprężyste

Przykład 4.03 Wyboczenie śruby

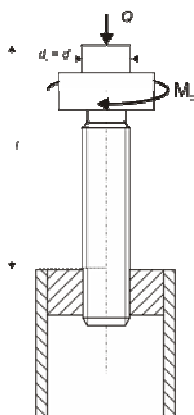
3. Określamy doraźną wytrzymałość na wyboczenie (wzór Eulera):

$$R_w = \frac{\pi^2 \cdot E}{\lambda^2} = \frac{\pi^2 \cdot 2,1 \cdot 10^5}{118,7^2} = 147,0 \text{ MPa}$$

4. Określamy naprężenia ściskające:

$$\sigma_c = \frac{4 \cdot 7000}{\pi \cdot 10,106^2} = 87,27 \text{ MPa}$$

Przykład 4.03 Wyboczenie śruby

5. Określamy naprężenia dopuszczalne na wyboczenie:

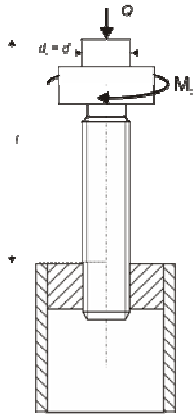
Przyjmijmy: $x_w = 6$

$$k_w = \frac{147,0}{6} = 24,50 \text{ MPa}$$

Przykład 4.03 Wyboczenie śruby

6. Sprawdzenie konstrukcji na wyboczenie:

$$\sigma_c = 87,27 \text{ MPa} > k_w = 24,50 \text{ MPa}$$

Konstrukcja niepoprawna